

Warszawa, 11.01.2023 r.

Prezes
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

UNP 2023-00003106

991400-0411.2023

Sz.P. Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77
00-090 WARSZAWA

Odpowiedź na pismo

Dotyczy: problem dotyczący obowiązku składania miesięcznej deklaracji rozliczeniowej wyłącznie elektronicznie
Znak: VII.801.2.2022.KSZ
Data wpływu: 27.12.2022 r.

Szanowny Panie,

od 1 stycznia 2023 r. każdy płatnik składek ma ustawowy obowiązek posiadania profilu na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ZUS¹. Do tej pory (od 2016 r.) obowiązek posiadania profilu na PUE ZUS mieli płatnicy rozliczający składki za więcej niż 5 osób. Po zmianach obowiązek ten dotyczy wszystkich płatników składek – także właścicieli małych firm, czyli zatrudniających do 5 pracowników oraz tych, którzy płacą składki tylko za siebie.

Według stanu na koniec 2022 r. profil na PUE ZUS ma:

- 93,71% płatników opłacających składki sam za siebie,
- 91,54% płatników rozliczających od 1-5 ubezpieczonych.

To oznacza, że ponad 2,3 mln (z 2,5 mln) małych płatników składek posiada już swój profil na PUE.

Aktualnie cały czas do dyspozycji klientów pozostają nasi doradcy, z którymi można skontaktować się osobiście lub zdalnie (poprzez e-wizytę). Nadal podejmowany jest też bezpośredni kontakt z płatnikami w celu aktywowania dostępu do kont. Żaden płatnik składek nie pozostanie bez naszej pomocy.

¹ Ustawa z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1621).

Od 1 stycznia 2023 r. **nie zmieniają się natomiast przepisy w zakresie sposobu składania dokumentów ubezpieczeniowych** przez płatników składek. Płatnik składek, zgłaszający do ubezpieczeń do 5 ubezpieczanych, nadal ma możliwość przekazywania dokumentów ubezpieczeniowych (w tym deklaracji rozliczeniowych) w formie papierowej.

Jednocześnie zachęcamy wszystkich płatników składek do korzystania z elektronicznej formy kontaktu. Już dziś istnieją przepisy, które wskazują, że jedynym sposobem przekazywania do ZUS wniosków jest forma elektroniczna za pośrednictwem portalu PUE ZUS, np. wnioski o wsparcie w ramach Tarczy Antykryzysowej czy wnioski o świadczenia rodzinne. Ustawodawca w procesie legislacyjnym może wskazać, że jedynym sposobem przekazania do ZUS dokumentów/wniosków jest portal PUE ZUS. Wówczas bez profilu na PUE ZUS nie będzie możliwe załatwienie takiej sprawy a dodatkowo korespondencja, która będzie kierowana do płatników składek będzie trafiała wyłącznie elektronicznie na profil płatnika.

Warto też zaznaczyć, że na PUE ZUS płatnicy mają dostęp do wielu istotnych informacji. Dostępne są m.in:

- informacje o saldzie bieżącym oraz saldzie miesięcznym, które pokazują stan opłaconych składek do ZUS,
- informacje o należnych do opłacenia składkach oraz o dokonanych wpłatach,
- informacja roczna dla płatnika składek,
- deklaracje rozliczeniowe, które płatnik wysłał do ZUS,
- lista osób zgłoszonych do ubezpieczeń,
- lista pracowników na zwolnieniu lekarskim.

W 2022 roku realizowaliśmy szeroko zakrojoną akcję informacyjno-promocyjną w zakresie zakładania profili na PUE ZUS i możliwości korzystania z tego narzędzia. W szczególności informacje były kierowane do każdego płatnika składek, który jeszcze nie miał profilu na PUE ZUS. W odniesieniu do każdej takiej osoby podejmowaliśmy kontakt telefoniczny lub mailowy i przekazywaliśmy szczegółowe informacje i instrukcje postępowania. W wyniku tych działań ponad 65,6 tys. płatników założyło profile na PUE ZUS. Na poziomie lokalnym odbyło się ponad 700 wydarzeń, podczas których informowaliśmy o PUE oraz zakładaliśmy profile. W czasie tych wydarzeń ponad 1,7 tys. płatników zdecydowało się na założenie konta na PUE ZUS. Akcja informacyjna była prowadzona również w instytucjach współpracujących (urzędach gmin, miast itp.). W listopadzie i grudniu 2022 r. przeprowadziliśmy warsztaty online „Praktyczne informacje o PUE ZUS dla płatników składek”. W warsztatach uczestniczyło prawie 500 osób. Podczas spotkań słuchacze byli aktywni i zadawali pytania w zakresie rejestracji profilu, udzielania pełnomocnictw czy konkretnych funkcji Platformy.

Dodatkowo na naszej stronie internetowej znajdują się aktualne informacje o obowiązku założenia przez płatników profili na PUE ZUS oraz odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, dzięki którym można pozyskać przydatne informacje. Instrukcje „krok po kroku” jak założyć PUE i jak z niego korzystać są też dostępne w kanale ZUS na YouTube. Informacje o obowiązkowych profilach pojawiały się również w mediach tradycyjnych – ogólnopolskich i lokalnych - oraz w mediach społecznościowych (profil ZUS na LinkedIn, konto ZUS na Twitter).

ZUS ma duże doświadczenie we wdrażaniu projektów w zakresie elektronicznej różnorodności obszarów naszej działalności, istotnych dla różnych grup obywateli. Zawsze przeprowadzaliśmy takie akcje z dużym powodzeniem. Jako przykład podam wprowadzenie elektronicznych zwolnień lekarskich w 2018 roku (odpierając argumentację o wykluczeniu cyfrowym lekarzy i wysokiej średniej wieku personelu medycznego) czy wprowadzenie wyłączenie elektronicznego wnioskowania o świadczenia dla rodzin, o które ubiegają się osoby o różnych kompetencjach cyfrowych.

Należy również podkreślić, że na etapie uzgodnień i konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wprowadzającego obowiązek posiadania profilu na PUE ZUS przez płatników składek, żaden z przepisów, który ostatecznie znalazł się w ustawie nie był wskazywany jako dyskryminujący ze względu na wiek i stan zdrowia.

Z wyrazami szacunku

Gertruda Uścińska